

มคอ. 3 รายวิชา 0502451 การระบายอากาศ ในงานอุตสาหกรรม
(Ventilation in Industrial Work)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา : มหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะ/ภาควิชา : คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา สาขาอาชีพอนามัยและความปลอดภัย

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต และคำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา 0502451 การระบายอากาศในงานอุตสาหกรรม 3(3-0-6)
Ventilation in Industrial Work

หลักการระบายอากาศภายในโรงงานอุตสาหกรรม การระบายอากาศทั่วไปและการระบายอากาศเฉพาะที่ ชนิดของอุปกรณ์ของระบบระบายอากาศ ท่อ เครื่องดูดควัน และพัดลม อัตราการแลกเปลี่ยนอากาศ การบำบัดมลพิษอากาศประเภทฝุ่นละออง ก๊าซและไอ หลักการออกแบบระบบระบายอากาศและบำบัดมลพิษอากาศ หลักการควบคุมและการดูแลระบบบำบัดมลพิษอากาศ การประเมินประสิทธิภาพของระบบระบายอากาศ ฝึกปฏิบัติการออกแบบระบบระบายอากาศและตรวจสอบระบบระบายอากาศ กฎหมาย มาตรฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมมลพิษอากาศ

2. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา : วิชาเอกบังคับ

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อ.ดร. สุปานดี มณีโลกย์ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอน

4. ภาคเรียน/ชั้นปีที่เรียน : ภาคการศึกษาที่ 1/ ชั้นปีที่ 4

5. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) : 0502351 หลักวิศวกรรมสำหรับงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

6. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) : ไม่มี

7. สถานที่เรียน : วสก 1304 คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

8. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด : 6 มิถุนายน 2567

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของรายวิชา

ELO2 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพด้าน อาชีวอนามัยและความปลอดภัย (●)

CLO 1 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในการศึกษาทางการระบายอากาศในงานอุตสาหกรรม

ELO 1 อธิบายข้อบ่งชี้ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานได้ครบถ้วน(●)

CLO 2 อธิบายหลักการการบำบัดมลพิษอากาศได้

CLO 3 อธิบายหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในการระบายอากาศในงานอุตสาหกรรมอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ

CLO 4 อธิบายหลักการและวิธีการออกแบบระบบระบายอากาศได้ถูกต้อง

ELO 2 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพด้าน อาชีวอนามัยและความปลอดภัย (●)

CLO 5 สามารถวางแผนการดำเนินงานมลพิษอากาศและด้านการออกแบบระบบระบายอากาศและการตรวจสอบระบบร่วมกับผู้อื่นได้

ELO5 ปฏิบัติงานทางด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยอย่างมืออาชีพ(●)

CLO 6 มีทักษะในการใช้เครื่องมือตรวจวัดและสามารถตรวจสอบระบบระบายอากาศได้อย่างถูกต้อง

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อปรับปรุง กลุ่มของทักษะและวิธีการสอนเพื่อให้บรรลุ PLO

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/การฝึกงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง
45 ชั่วโมง	-	-	75 ชั่วโมง

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางในการให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

อาจารย์ผู้สอน จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

การติดต่อผู้ประสานรายวิชา อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์ ผ่านระบบ ดังนี้

1) E-mail address: msupandee@tsu.ac.th

2) โทรศัพท์มือถือ 081-5559933

การร้องเรียน/ร้องทุกข์

หากนิสิตมีข้อสงสัย ข้อซักถามเพิ่มเติมหรือข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการเรียน ผลการเรียน คะแนนส่วนต่างๆ หรือ เกรด สามารถติดต่ออาจารย์ผู้สอน/ผู้ประสานรายวิชา นักวิชาการหรือร้องเรียนผ่านช่องทางร้องเรียน อุทธรณ์ ร้องทุกข์ของคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา หรือผ่าน Website คณะฯ

“ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาสุขภาพและความปลอดภัยที่ยั่งยืน”

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

1. การพัฒนาการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล	น้ำหนักคะแนน (%)
TQF 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ELO2 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย(●) CLO 1 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในการศึกษาทางการระบายนอกอากาศในงานอุตสาหกรรม	1. บรรยาย 2. Active learning	1. แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้	5
TQF 2. ด้านความรู้ ELO 1 อธิบายข้อบ่งชี้ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานได้ครบถ้วน(●) CLO 2 อธิบายหลักการการบำบัดมลพิษอากาศได้ CLO 3 อธิบายหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในการระบายนอกอากาศในงานอุตสาหกรรมอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ CLO 4 อธิบายหลักการและวิธีการออกแบบระบบระบายนอกอากาศได้ถูกต้อง	1. บรรยาย และสาธิต 2. ฝึกปฏิบัติ 3. Active learning 4. กิจกรรมกลุ่ม	1. สอบกลางภาค 2. สอบปลายภาค 3. ทดสอบย่อย 4. ชิ้นงาน/รายงาน	35 30 10 5
TQF 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ELO 2 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย(●) CLO 5 สามารถวางแผนการดำเนินงานมลพิษอากาศและด้านการออกแบบระบบระบายนอกอากาศและการตรวจสอบระบบร่วมกับผู้อื่นได้	1. ฝึกปฏิบัติ 2. กิจกรรมกลุ่ม 3. Active learning	1. Report/ ชิ้นงาน	5
TQF 6. ด้านทักษะการฝึกปฏิบัติ ELO5 ปฏิบัติงานทางด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยตามที่กฎหมายกำหนด (●) CLO 6 มีทักษะในการใช้เครื่องมือตรวจวัดและสามารถตรวจสอบระบบระบายนอกอากาศได้อย่างถูกต้อง	1. บรรยาย และสาธิต 2. ฝึกปฏิบัติ 3. กิจกรรมกลุ่ม 4. Active learning	1. สอบปลายภาค 2. สอบปฏิบัติ 3. Report	10

“ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาสุขภาพและความปลอดภัยที่ยั่งยืน”

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1.แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	สัดส่วนคะแนน		จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน	ผู้สอน
		CLO	สัดส่วนคะแนน	บรรยาย	ปฏิบัติ			
1 17 มิ.ย.67	- ชี้แจงประมวลวิชา - ความรู้พื้นฐานด้านมลพิษอากาศและกฎหมายและมาตรการด้านมลพิษทางอากาศ	CLO1 CLO2	0.33 3.5	3		- แนะนำรายละเอียดวิชา - บรรยาย - Active learning 30 นาที โดยวิธี Case study กฎหมายกับปัญหามลพิษทางอากาศ	- การเข้าชั้นเรียนและ พฤติกรรมการณ์เรียนรู้ - สอบกลางภาค	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
2 24 มิ.ย.67	- ระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ	CLO1 CLO2	0.33 4.5+2	3		-บรรยาย -Active learning 30 นาที โดยวิธีแบบตั้งคำถาม (Questioning-based Learning) ร่วมกับอภิปราย	- การเข้าชั้นเรียน - สอบกลางภาค - ทดสอบย่อย/ชิ้นงาน	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
3 1 ก.ค.67	- ทฤษฎีและนิยามที่เกี่ยวกับระบบระบายอากาศ และหลักการการระบายอากาศ	CLO1 CLO3	0.33 4.5	3		-บรรยาย - Active learning 30 นาที แบบระดมสมอง (Brainstorming) ระบบระบายอากาศ ร่วมกับอภิปราย	- การเข้าชั้นเรียน - สอบกลางภาค - ทดสอบย่อย/ชิ้นงาน	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
4 8 ก.ค.67	- Psychrometric chart	CLO1 CLO3	0.33 4.5+2	3		- บรรยาย - Active learning แบบกิจกรรมกลุ่ม (Group Practice) 60 นาที/ โจทย์และการคำนวณ ส่วนประกอบในระบบ Psychrometric	-การเข้าชั้นเรียน - สอบกลางภาค - ทดสอบย่อย/ชิ้นงาน	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
5 15 ก.ค.67	- ระบบระบายอากาศทั่วไป	CLO1 CLO3	0.33 4.5	3		-บรรยาย - Active learning แบบแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Think – Pair – Share) 30 นาที/ ผลจากการออกแบบและคำนวณระบบระบายอากาศทั่วไป	- การเข้าชั้นเรียน - สอบกลางภาค - ทดสอบย่อย/ชิ้นงาน	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์

“ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาสุขภาพและความปลอดภัยที่ยั่งยืน”

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	สัดส่วนคะแนน		จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน	ผู้สอน
		CLO	สัดส่วนคะแนน	บรรยาย	ปฏิบัติ			
6 22 ก.ค.67 หาวันหยุด ชดเชย	- ระบบระบายอากาศทั่วไปเพื่อ สุขภาพ	CLO1 CLO4	0.33 4.5+1	3		-บรรยาย - Active learning แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think – Pair – Share) 60 นาที/ ฝึกปฏิบัติการออกแบบและแลกเปลี่ยนความคิดผล การคำนวณระบบระบายอากาศทั่วไปเพื่อสุขภาพ	- การเข้าชั้นเรียน - สอบกลางภาค - ทดสอบย่อย/ชิ้นงาน	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
7 29 ก.ค.67 หาวันหยุด ชดเชย	- ระบายอากาศทั่วไปเพื่อป้องกัน การเกิดเพลิงไหม้	CLO1 CLO4	0.33 4.5+1	3		- บรรยาย - Active learning แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think – Pair – Share) 60นาที/ ฝึกปฏิบัติการออกแบบและ แลกเปลี่ยนความคิดผลการคำนวณระบบระบายอากาศ ทั่วไปเพื่อป้องกันการเกิดเพลิงไหม้	- การเข้าชั้นเรียน - สอบกลางภาค - ทดสอบย่อย/ชิ้นงาน	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
8 5 ส.ค.67	- ระบายอากาศทั่วไปเพื่อควบคุม ความร้อน	CLO1 CLO4	0.33 4.5+1	3		- บรรยาย - Active learning แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think – Pair – Share) 60นาที/ ฝึกปฏิบัติการออกแบบและ แลกเปลี่ยนความคิดผลการคำนวณระบบระบายอากาศเพื่อ ควบคุมความร้อน	- การเข้าชั้นเรียน - สอบกลางภาค - ทดสอบย่อย/ชิ้นงาน	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
9	สอบกลางภาค 13-16 ส.ค.67							
10 19 ส.ค.67	- ระบบระบายอากาศเฉพาะที่ - Hood	CLO1 CLO4	0.33 5+1	3		- บรรยาย อภิปราย - Active learning แบบระดมสมอง (Brainstorming) และฝึกปฏิบัติการออกแบบชุดพร้อมร่วมอภิปราย 60 นาที	- การเข้าชั้นเรียน - สอบปลายภาค - ทดสอบย่อย/ชิ้นงาน	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
11 26 ส.ค.67	- Duct	CLO1 CLO4	0.33 5+1	3		- บรรยาย - Active learning แบบกิจกรรมกลุ่ม (Group Practice) 60 นาที /การออกแบบ Duct พร้อมร่วมอภิปราย	- การเข้าชั้นเรียน - สอบปลายภาค - ทดสอบย่อย/ชิ้นงาน	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์

“ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาสุขภาพและความปลอดภัยที่ยั่งยืน”

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	สัดส่วนคะแนน		จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน	ผู้สอน
		CLO	สัดส่วนคะแนน	บรรยาย	ปฏิบัติ			
12 2 ก.ย. 67	- Fan	CLO1 CLO4	0.33 5+1	3		- บรรยาย - Active learning แบบกิจกรรมกลุ่ม (Group Practice) 60 นาที /การออกแบบ Fan พร้อมร่วมอภิปราย	- การเข้าชั้นเรียน - สอบปลายภาค - ทดสอบย่อย/ชิ้นงาน	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
13 9 ก.ย. 67	- วิธีการออกแบบระบบระบายอากาศ	CLO1 CLO4 CLO5	0.33 5 5	3		- บรรยาย อภิปราย - Active learning แบบกิจกรรมกลุ่ม (Group Practice) 120 นาที /ฝึกปฏิบัติการออกแบบระบบระบายเฉพาะที่ทั้งระบบพร้อมอภิปรายร่วมกันทั้งห้อง	- การเข้าชั้นเรียน - สอบปลายภาค - ทดสอบย่อย/ชิ้นงาน	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
14 16 ก.ย. 67	- คุณภาพอากาศภายในอาคาร - เครื่องมือและอุปกรณ์ตรวจวัดเพื่อทดสอบระบบ	CLO1 CLO4	0.33 5	3		-บรรยาย -Active learning แบบ case study 20 นาที/ IQA	- การเข้าชั้นเรียน - สอบปลายภาค - ทดสอบย่อย/ชิ้นงาน	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
15 23 ก.ย. 67	การทดสอบระบบระบายอากาศ - การทดสอบชุด - การทดสอบระบบท่อ - การทดสอบการทำงานของพัดลม	CLO4 CLO6	5 10	3		-บรรยาย และสาธิต -Active learning แบบกิจกรรมการทดสอบและตรวจวัดระบบระบายอากาศจำลอง 60นาที	1. สอบปลายภาค 2. สอบปฏิบัติ 3. Report	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
16 30 ก.ย. 67	เฉลยชิ้นงาน					Active learning แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think – Pair – Share) 180 นาที		อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
17	ศึกษาดูงานระบบระบายอากาศจากกรณีศึกษา/รายงานกลุ่ม	CLO1 CLO2	0.33 5	3	-	Filed trip และอภิปราย	พฤติกรรมมีส่วนร่วมและรายงานกลุ่ม	อ.ดร.สุพานดี มณีโลกย์
18	สอบปลายภาค (7-18 ต.ค.67)							

“ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาสุขภาพและความปลอดภัยที่ยั่งยืน”

การประเมินผลการเรียนรู้

1. ระบบการประเมินผลการเรียน

- ใช้ระบบการประเมินแบบอิงเกณฑ์ ดังนี้ ผู้เรียนจะได้เกรด A, B⁺, B, C⁺, C, D⁺, D และ F โดยพิจารณาการตัดเกรดตามวิธีมาตรฐานของมหาวิทยาลัย

- กำหนดค่าระดับคะแนนต่ำกว่า 50 คะแนน พิจารณาเกรด F

2. รายงานกลุ่มโดยแบ่งเป็นกลุ่มละ 5 คน กำหนดให้หาเอกสารทางวิชาการและวารสารที่เกี่ยวข้องกับระบบการระบายอากาศ 5 คะแนน **กำหนดส่ง 16 ก.ย. 2567**

เกณฑ์การให้คะแนน (คะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็น 5%)

1. บทความวิชาการด้านระบบระบายอากาศที่เกี่ยวข้องในงานอาชีพอนามัยฯ	3	คะแนน
2. เนื้อหาในรายงาน เนื้อหาครบถ้วนและถูกต้อง	7	คะแนน
3. การวิเคราะห์ผลการศึกษที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้สถานประกอบการ	8	คะแนน
4. มีการระบุอ้างอิงหรือสถานที่ของประเด็นปัญหาครบถ้วนถูกต้อง	2	คะแนน

20 คะแนน

3. การฝึกปฏิบัติแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน โดยทำการออกแบบนวัตกรรมระบบระบายอากาศโดยใช้กระดาษแข็ง (สามารถขึ้นรูปได้) มาส่งพร้อมรายการคำนวณ 5 คะแนน **พร้อมส่งรายการคำนวณ กำหนดส่ง 2 ก.ย. 2567**

3.2 สอบภาคปฏิบัติการตรวจสอบชุดระบบระบายอากาศ

หมวดที่ 6. ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

- วันทนี พันธุ์ประสิทธิ์. การระบายอากาศในโรงงานอุตสาหกรรม. โรงพิมพ์ธรรมสาร, กรุงเทพฯ, 2549.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. ตำราระบบบำบัดมลพิษอากาศ, ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ, 2547
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. คู่มือปฏิบัติการสำหรับเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษในการตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรม. กรมโรงงานอุตสาหกรรม, กรุงเทพฯ, 2539.
- Martha J. Boss, Dennis W. Day, **Air Sampling and Industrial Hygiene Engineering**, ISBN 9781566704175, CRC Press, New York, USA, 2000.
- Roger L. Wabeke, **Air Contaminants and Industrial Hygiene Ventilation: A Handbook of Practical Calculations, Problems, and Solutions**, ISBN 9781566703079, CRC Press, New York, USA, 1998.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

ภาษาไทย

- ศิริกัลยา สุวจิตตานนท์. มลภาวะอากาศ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ, 2544

ภาษาอังกฤษ

- American Conference of Governmental Industrial Hygienist: Industrial Ventilation: A Manual of Recommended practice, 23rd edition. ACGIH, Cincinnati, 1998

“ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาสุขภาพและความปลอดภัยที่ยั่งยืน”